Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2026/2150

29.9.2026.

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2026/2150

(2026. gada 25. septembris),

ar ko Čehijai kultūras mantojuma aizsardzības vajadzībām atļauj piešķirt atļauju etilēnoksīdu saturošiem biocīdiem

(izziņots ar dokumenta numuru C(2026) 6691)

(Autentisks ir tikai teksts čehu valodā)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 528/2012 (2012. gada 22. maijs) par biocīdu piedāvāšanu tirgū un lietošanu ([1]) un jo īpaši tās 55. panta 3. punktu,

apspriedusies ar Biocīdu pastāvīgo komiteju,

tā kā:

(1) Pie Regulas (ES) Nr. 528/2012 V pielikumā definētā 2. produkta veida (dezinfekcijas līdzekļi un algicīdi, kas nav paredzēti tiešai piemērošanai cilvēkiem vai dzīvniekiem) piederīgais etilēnoksīds tika iekļauts Komisijas Deleģētās regulas (ES) Nr. 1062/2014 ([2]) II pielikumā noteiktajā darba programmā, kas paredzēta visu to esošo aktīvo vielu sistemātiskai pārbaudei, kuras satur minētajā regulā norādītie biocīdi. 2009. gada 1. decembrī tika iesniegts pieteikums, kurā lūgta atļauja etilēnoksīdu apstiprināt lietošanai 2. produkta veida biocīdos.

(2) Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2025/1074 ([3]) konstatēja, ka pieteikumā uz apstiprinājumu iekļautais reprezentatīvais biocīds nav Regulas (ES) Nr. 528/2012 tvērumā un ka tāpēc etilēnoksīdu par 2. produkta veida biocīdos lietojamu aktīvo vielu apstiprināt nav lietderīgi.

(3) Uz Regulas (ES) Nr. 528/2012 55. panta 3. punkta pamata Čehija 2026. gada 5. februārī Komisijai iesniedza pieteikumu, kurā lūgta atkāpe no minētās regulas 19. panta 1. punkta a) apakšpunkta, proti, lūgts atļaut kultūras mantojuma aizsardzībai lietot etilēnoksīdu saturošus biocīdus.

(4) Saskaņā ar Čehijas sniegto informāciju etilēnoksīda lietošana ir būtiski nepieciešama kultūras mantojuma artefaktu aizsardzībai, konkrētāk, tādu pamatā no polisaharīdiem (galvenokārt celulozes) un olbaltumvielu (galvenokārt kolagēna) sastāvošu priekšmetu aizsardzībai kā arhīvu materiāli, bibliotēku kolekcijas, muzeju eksponāti, fotogrāfiskā un kinematogrāfiskā mantojuma priekšmeti, jo šķiet, ka tas ir vienīgais iedarbīgais paņēmiens, kā kontrolēt daudzveidīgos kaitēkļus, kas šādus priekšmetus var apdraudēt. Čehija apgalvo, ka kultūras mantojuma priekšmetu aizsardzības vajadzībām visiedarbīgākais dezinfekcijas process ir fumigācijas kamerās veikta dezinfekcija ar etilēnoksīdu, ne vien tāpēc, ka ar to iespējama kolekciju lielmēroga apstrāde, bet jo īpaši tāpēc, ka tam raksturīga liela iespiešanās spēja, plaša spektra iedarbīgums (pret baktērijām, vīrusiem, sēnītēm un sporām, arī pret tādām rezistentām sugām, ko ar citiem paņēmieniem iznīcināt nav iespējams), karstumjutīgu materiālu, kādi lielākoties ir organiski materiāli, apstrādei nepieciešamā zemā temperatūra un saderība ar apstrādātajiem materiāliem, proti, faktori, kuru dēļ process materiālu bojā tikai minimāli.

([1]) OV L 167, 27.6.2012., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/528/oj.

([2]) Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr. 1062/2014 (2014. gada 4. augusts) par darba programmu visu to esošo aktīvo vielu sistemātiskai pārbaudei, kuras satur Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 528/2012 minētie biocīdi (OV L 294, 10.10.2014., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/1062/oj).

([3]) Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2025/1074 (2025. gada 2. jūnijs), ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 528/2012 etilēnoksīdu neapstiprina par 2. produkta veida biocīdos lietojamu esošu aktīvo vielu (OV L, 2025/1074, 3.6.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1074/oj).

(5) Saskaņā ar Čehijas sniegto informāciju kultūras mantojuma priekšmetu apstrādei nav piemērotu alternatīvu. Daudziem ķīmiskiem aizstājējiem ir tikai fungistatiska vai bakteriostatiska iedarbība, kas uz laiku inhibē mikroorganismu augšanu, nevis biocīda iedarbība, kas nodrošina to pilnīgu iznīcināšanu. Tādas metodes uzrāda nepietiekamu iekļuvi apjomīgā materiālā vai nelabvēlīgi ietekmē pigmentu stabilitāti un krāsu. Čehija apgalvo, ka anoksija ir iedarbīga pret kukaiņiem, bet ne pret pelējumu un baktērijām. Gamma starojums ir ļoti dārgs un grūti replicējams paņēmiens, kam nepieciešams īpašs aprīkojums. Čehija apgalvo: gamma starojums gan ir vienīgā teorētiskā lielmēroga alternatīva, tomēr ir pierādīts, ka tā nozīmīgā mērā izraisa celulozes noārdīšanos, tādējādi būtiski mazinot dokumentu stabilitāti un izturību, savukārt zemo temperatūru (sasaldēšanas) paņēmieni var apturēt pelējuma augšanu, bet neiedarbojas pret sporām.

(6) Čehija pieteikumā norādījusi, ka dezinfekciju ar etilēnoksīdu veic tikai apmācīts personāls specializētās, speciāli būvētās telpās, ievērojot stingru un kontrolētu procesu. Pēc dezinfekcijas vairākos posmos izpilda vēdināšanu/aerāciju, kurā priekšmetus atbrīvo no gāzes atliekām. Operatoriem augsta līmeņa drošību garantē visos procesa posmos īstenots pastāvīgs desorbētās gāzes atlieku koncentrācijas monitorings ar gāzhromatogrāfijas palīdzību. Lai novērstu gāzes emisiju atmosfērā, visas iekārtas ir aprīkotas ar atlikumgāzes likvidēšanas mezglu, kurš zināms kā emisiju uztvērējs (abators) un kurā izmanto katalītiskās sadedzināšanas tehniku etilēnoksīda noārdīšanai par ūdens tvaikiem un oglekļa dioksīdu.

(7) Čehijas iesniegtajā pieteikumā ietvertā informācija un pamatojums liecina, ka etilēnoksīda lietošana kultūras mantojuma artefaktu aizsardzībai ir būtiski nepieciešama un ka piemērotas alternatīvas nav pieejamas. Alternatīvas vai nu nav pietiekami iedarbīgas pret mērķorganismiem, vai var bojāt apstrādātos materiālus.

(8) Pamatojoties uz Čehijas sniegto informāciju un pamatojumu, ir vietā secināt, ka etilēnoksīds Čehijas kultūras mantojuma aizsardzībai ir būtiski nepieciešams un ka Čehijā pašlaik nav pieejamas piemērotas alternatīvas. Tāpēc būtu jāatļauj, ka Čehija kultūras mantojuma aizsardzības vajadzībām piešķir atļauju etilēnoksīdu saturošiem biocīdiem,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Līdz 2031. gada 31. jūlijam Čehija kultūras mantojuma aizsardzības vajadzībām var piešķirt atļauju etilēnoksīdu saturošiem biocīdiem.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Čehijas Republikai.

Briselē, 2026. gada 25. septembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Olivér VÁRHELYI